WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 27 czerwca 2017 r.

ZP-KNPS.431.8.7.2017.MB

Pani
Anna Józefiak - Materna
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
we Wrocławiu

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 22 – 24 maja 2017 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525, ze zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 195, ze zm.) zespół kontrolerów: Marta Bożek – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu oraz Ewelina Zygmunt – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej we Wrocławiu w zakresie prawidłowości stosowania przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, terminowości załatwiania spraw i efektywności realizacji zadań.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci obejmowała okres od dnia 1 kwietnia 2016 r. do dnia 22 maja 2017 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 15 grudnia 2016 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2017 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu w dniu 7 czerwca 2017 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostką kieruje Pani Anna Józefiak - Materna zatrudniona na stanowisku Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu od dnia 15 listopada 2011 r.

Pani Anna Józefiak – Materna ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu w zakresie przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak adnotacji urzędowej z czynności mającej znaczenie dla sprawy,
- nieterminowa wypłata przyznanych świadczeń wychowawczych.

Prezydent Miasta Wrocławia, dnia 15 marca 2016 r., na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 ze zm.) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195), wydał upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych oraz wydawania w tych sprawach decyzji. Upoważnieni zostali:

1. Pani Anna Józefiak - Materna - Dyrektor (Nr 122/IV/JO/16),
2. Pani Elżbieta Olber - Zastępca Dyrektora ds. Pomocy Społecznej (Nr 123/IV/JO/16),
3. Pan Andrzej Mańkowski - Zastępca Dyrektora ds. Osób Niepełnosprawnych i Świadczeń (Nr 165/IV/JO/16),
4. Pani Teresa Szymańda - Kierownik Działu Świadczeń (Nr 124/IV/JO/16),
5. Pani Natalia Siekierka - Zastępca Kierownika Działu Świadczeń (Nr 125/IV/JO/16),
6. Pani Elżbieta Laskowska - Zastępca Kierownika Działu Świadczeń (Nr 126/IV/JO/16),
7. Pani Barbara Tomaszewska - Zastępca Kierownika Działu Świadczeń (Nr 127/IV/JO/16),
8. Pani Ewa Kietla - Kierownik Zespołu Świadczeń Wychowawczych (Nr 136/IV/JO/16),
9. Pani Karolina Koper - Zastępca Kierownika Zespołu Świadczeń Wychowawczych (Nr 137/IV/JO/16),
10. Pani Małgorzata Kaczmarek - Starszy Administrator w Dziale Świadczeń (Nr 128/IV/JO/16),

11. Pani Ewa Czerniejewska - Starszy Administrator w Dziale Świadczeń (Nr 129/IV/JO/16),
12. Pani Elżbieta Felińczak - Starszy Administrator w Dziale Świadczeń (Nr 130/IV/JO/16),
13. Pani Marzena Ostrowska - Starszy Administrator w Dziale Świadczeń (Nr 133/IV/JO/16),
14. Pani Renata Nestler - Starszy Administrator w Dziale Świadczeń (Nr 132/IV/JO/16),
15. Pani Małgorzata Knap - Starszy Administrator w Dziale Świadczeń (Nr 131/IV/JO/16),
16. Pani Agnieszka Tkaczyk - Administrator w Dziale Świadczeń (Nr 135/IV/JO/16),
17. Pani Monika Hadryś - Administrator w Zespole Świadczeń Wychowawczych (Nr 141/IV/JO/16),
18. Pani Gabriela Młynarczyk - Administrator w Zespole Świadczeń Wychowawczych (Nr 143/IV/JO/16),
19. Pani Dominika Niemas - Administrator w Zespole Świadczeń Wychowawczych (Nr 144/IV/JO/16),
20. Pani Magdalena Rachuba - Administrator w Zespole Świadczeń Wychowawczych (Nr 138/IV/JO/16),
21. Pani Katarzyna Brylewska - Administrator w Zespole Świadczeń Wychowawczych (Nr 139/IV/JO/16),
22. Pani Monika Grzybowska - Administrator w Zespole Świadczeń Wychowawczych (Nr 140/IV/JO/16),
23. Pani Izabela Siekierka - Administrator w Zespole Świadczeń Wychowawczych (Nr 142/IV/JO/16),
24. Pani Marta Majka - Administrator w Zespole Świadczeń Wychowawczych (Nr 148/IV/JO/16),
25. Pani Alicja Smolska - Administrator w Zespole Świadczeń Wychowawczych (Nr 134/IV/JO/16),
26. Pani Alicja Stabryn - Król - Administrator w Zespole Świadczeń Wychowawczych (Nr 391/IV/JO/16),
27. Pani Agnieszka Tkaczyk - Administrator w Dziale Świadczeń (Nr 135/IV/JO/16),
28. Pani Anna Reczek - Administrator w Dziale Świadczeń (Nr 392/IV/JO/16).

Wykaz pracowników realizujących zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci stanowi załącznik nr 1 do projektu wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli, str. 23-26)

Ilekroć poniżej jest mowa o:

1. ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 195, ze zm.),
2. rozporządzeniu – należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia wychowawcze (Dz. U. z 2016 r., poz. 214),
3. k.p.a. – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 23, ze zm.).

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i wyjaśnień udzielali:

1. Pani Anna Józefiak Materna - Dyrektor Ośrodka,
2. Pan Andrzej Mańkowski - Zastępca Dyrektora ds. Osób Niepełnosprawnych i Świadczeń,
3. Pani Teresa Szymańda - Kierownik Działu Świadczeń,
4. Pani Natalia Siekierka - Zastępca Kierownika Działu Świadczeń.

Informacje ogólne:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu został utworzony na mocy Uchwały Nr XXIV/143/91 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 czerwca 1991 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 24/16 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2016 r. oraz Statut, którego tekst jednolity ogłoszono w Obwieszczeniu Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 23 marca 2017 r.

Świadczenia wychowawcze wypłacane są w formie karty przedpłaconej, przelewem na wskazane przez wnioskodawców konta bankowe oraz w kasie banku.

Ośrodek czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:30 do 15:30.

1. Realizacja zadania wynikającego z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Wypłata świadczenia wychowawczego realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 195, ze zm.).

W okresie od 1.04.2016 r. do 31.12.2016 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu wpłynęło 37 940 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym za pomocą systemu teleinformatycznego 18 162, z czego:

- utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny – 53,
- udostępnionego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – 356,
- systemów banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną – 17 249,
- systemu wskazanego w informacji zamieszczonej na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem do spraw informatyzacji – 504.

W okresie tym wpłynęło 12 720 wniosków na pierwsze dziecko oraz 25 220 wniosków na drugie i kolejne dzieci (łącznie 37 940). Świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko pobrało 11 744 rodziny, z czego:

- 10 977 bez dziecka niepełnosprawnego, z dochodem do 800,00 zł/osobę,
- 767 z dzieckiem niepełnosprawnych z dochodem do 1 200,00 zł/osobę.

Ośrodek wypłacił na podstawie decyzji administracyjnych 360 452 świadczenia na łączną kwotę 179 769 957,73 zł dla 32 622 rodzin. Ponadto dla 1 rodziny przekazał 4 świadczenia na łączną kwotę 2 000 zł w formie rzeczowej. Bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełnienia/poprawienia danych zawartych we wniosku lub niedostarczenia brakujących dokumentów pozostawiono 1 090 wniosków. Do Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej we Wrocławiu, jako instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 235 wniosków.

Ośrodek wydał 36 807 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń wychowawczych, w tym 1 217 decyzji odmownych. Od treści 253 decyzji strony wniosły odwołania do organu II instancji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze:

- 88 decyzji utrzymało w mocy,
- 7 decyzji uchyliło i rozstrzygnęło sprawę,
- 113 decyzji uchyliło i przekazało sprawy do ponownego rozpatrzenia,
- 1 decyzję uchyliło w całości i umorzyło postępowanie organu właściwego.

W okresie od 1.01.2017 r. do 30.04.2017 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu wpłynęły 2 444 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym za pomocą systemu teleinformatycznego 959, z czego:

- utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny – 18,
- udostępnionego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – 18,
- systemów banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną – 866,

- systemu wskazanego w informacji zamieszczonej na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem do spraw informatyzacji – 24.

W okresie tym wpłynęło 1 290 wniosków na pierwsze dziecko oraz 1 154 wnioski na drugie i kolejne dzieci (łącznie 2 444). Świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko pobrało 11 944 rodziny, z czego:

- 11 288 bez dziecka niepełnosprawnego, z dochodem do 800,00 zł/osobę,
- 656 z dzieckiem niepełnosprawnych z dochodem do 1 200,00 zł/osobę.

Ośrodek wypłacił na podstawie decyzji administracyjnych 169 816 świadczeń na łączną kwotę 81 727 737,39 zł dla 32 913 rodzin. Ponadto dla 1 rodziny przekazał 8 świadczeń na łączną kwotę 4 000 zł w formie rzeczowej. Bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełnienia/poprawienia danych zawartych we wniosku lub niedostarczenia brakujących dokumentów pozostawiono 95 wniosków. Do Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej we Wrocławiu, jako instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 41 wniosków.

W powyższym okresie Ośrodek wydał 2 922 decyzje administracyjne w sprawach świadczeń wychowawczych, w tym 167 decyzji odmownych.

Od treści 51 wydanych decyzji strony wniosły odwołania do organu II instancji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze:

- 9 decyzji utrzymało w mocy,
- 3 decyzje uchyliło i rozstrzygnęło sprawę;
- 7 decyzji uchyliło i przekazało sprawy do ponownego rozpatrzenia.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania świadczeń wychowawczych, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1.A.A. - ŚR/001178/532/04/16 z dnia 18.04.2016 r.

2.L.A. - ŚR/004416/532/05/16 z dnia 9.05.2016 r.

3.G.A. - ŚR/026823/532/07/16 z dnia 20.09.2016 r.

4.M.A.N. – ŚR/032982/532/09/16 z dnia 18.10.2016 r.

5.A.A. - ŚR/01551/532/05/16 z dnia 30.05.2016 r., ŚR/035249/532/10/16 z dnia 12.10.2016 r.

6.R.A.- ŚR/027721/532/07/16 z dnia 22.07.2016 r.

7.E.A.- ŚR/031821/532/08/16 z dnia 23.08.2016 r.

8.K.A. - ŚR/000782/532/01/17 z dnia 31.01.2017 r.

9.A.A.- ŚR/031202/532/0816 z dnia 17.08.2016 r.

10.A.A. – ŚR/031950/532/08/16 z dnia 24.08.2016 r.

11.D.A. – OŚR/031772/532/08/16 z dnia 23.08.2016 r.

12.P.A.- ŚR/002662/532/04/16 z dnia 28.04.2016 r.

13.M.A. – ŚR/004089/532/05/16 z dnia 6.05.2016 r.

14.A.B-M.- ŚR/001117/532/04/16 z dnia 18.04.2016 r.

15.M.A. – ŚR/024897/532/07/16 z dnia 7.07.2016 r.

16.M.A. – ŚR/018859/532/06/16 z dnia 17.06.2016 r.

17.M.A. – ŚR/015449/532/06/16 z dnia 8.06.2016 r.

18.R.A. – ŚR/003328/532/05/2016 z dnia 2.05.2016 r.

19.A.A. – ŚR/001517/532/04/16 z dnia 19.04.2016 r.

20.M.A. – ŚR/003712/532/05/16 z dnia 4.05.2016 r.

21. A.T. - ŚR/034594/532/09/16 z dnia 28.09.2016 r.

22. W.S. - ŚR/029169/532/07/16 z dnia 1.08.2016 r.

23. B.Sz. - ŚR/003072/532/04/16 z dnia 29.04.2016 r., ŚR/001102/532/02/17 z dnia 9.02.2017 r.

24. D.S. - ŚR/023366/532/07/16 z dnia 27.06.2016 r.

25. A.Z. - ŚR/000291/532/04/16 z dnia 8.04.2016 r.

26.R.S. - ŚR/025713/532/07/16 z dnia 25.07.2016 r., ŚR/037746/532/12/16 z dnia 30.12.2016 r., ŚR/000960/532/02/17 z dnia 6.02.2017 r.,

27. K.S. - ŚR/027219/532/07/16 z dnia 20.07.2016 r.

28. A.W.-A. - ŚR/034805/532/09/16 z dnia 30.09.2016 r., ŚR/017806/532/06/16 z dnia 14.06.2016 r.

29. M.W. - ŚR/021068/532/06/16 z dnia 23.06.2016 r.

30. A.W. - ŚR/023412/532/07/16 z dnia 1.07.2016 r.

31. A.Z.-D. - ŚR/026008/532/07/16 z dnia 15.07.2016 r.

32. A.B.S. - ŚR/025142/532/07/16 z dnia 8.07.2016 r.

33.M.Ś. - ŚR/017752/532/06/16 z dnia 14.06.2016 r., ŚR/023213/532/06/16 z dnia 30.06.2016 r.

34. I.Sz. - ŚR/001995/532/04/16 z dnia 25.04.2016 r.

35. B.Sz. - ŚR/011808/532/05/16 z dnia 31.05.2016 r.

36. B.S. - ŚR/024669/532/07/16 z dnia 6.07.2016 r.

37.B.R. - ŚR/001266/532/04/16 z dnia 18.04.2016 r.

38. A.W. - ŚR/005049/532/05/16 z dnia 11.05.2016 r.

39.G.W. - ŚR/010833/532/05/16 z dnia 2.06.2016 r.

40.M.W. - ŚR/025487/532/07/16 z dnia 12.07.2016 r.

41.K.P. - ŚR/023855/532/07/16 z dnia 29.07.2016 r.

42.P.R. - ŚR/032430/532/08/16 z dnia 30.08.2016 r.

43.B.K. - ŚR/026799/532/07/16 z dnia 16.07.2016 r.

44.K.M. - ŚR/036066/532/11/16 z dnia 4.11.2016 r.

45.R.Sz. - ŚR/025233/532/07/16 z dnia 31.08.2016 r.

46.T.W. - ŚR/029212/532/07/16 z dnia 29.07.2016 r.

47.T.F. - ŚR/026997/532/07/16 z dnia 18.07.2016 r.

48.B.K. - ŚR/030939/532/08/16 z dnia 12.08.2016 r.

49.E.K. - ŚR/025275/532/07/16 z dnia 11.07.2016 r.

50.K.S.-B. - ŚR/022589/532/06/16 z dnia 11.07.2016 r., ŚR/032436/532/08/16 z dnia 30.08.2016 r., ŚR/037460/535/12/16 z dnia 16.12.2016 r., ŚR/037456/535/12/16 z dnia 16.12.2016 r.

51.M.M-W. – ŚR/029731/532/08/16 z dnia 3.08.2016 r.

52.R.Sz. – ŚR/029058/532/07/16 z dnia 29.07.2016 r.

53.D.Ś. – OŚR/030847/532/08/16 z dnia 11.08.2016 r.

54.M.M. – ŚR/028713/532/07/16 z dnia 27.02.2016 r.

55.A.K. – ŚR/024890/532/07/16 z dnia 7.07.2016 r.

56.M.M. – ŚR/0259/14/532/07/16 z dnia 14.07.2016 r.

57.L.K. – ŚR/025013/532/07/16 z dnia 8.07.2016 r.

58.P.G – Organ właściwy realizuje wypłatę świadczeń przyznanych decyzją marszałka województwa, jako organu właściwego do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

59.J.K. – ŚR/027182/532/07/16 z dnia 19.07.2016 r.

60.J.R.-W. – ŚR/026349/532/07/16 z dnia 16.07.2016 r.

61.K.K. – ŚR/030907/532/08/16 z dnia 12.08.2016 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie:

- 36 świadczeń wychowawczych przyznanych dla 20 rodzin bez dziecka niepełnosprawnego, pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko, z dochodem do 800,00 zł/osobę,
- 17 świadczeń wychowawczych przyznanych dla 20 rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko, z dochodem do 1200,00 zł/osobę,

- 25 świadczeń wychowawczych przyznanych dla 11 rodzin na drugie i kolejne dzieci.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu oraz nadanym kolejnym numerem wniosku. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby występującej o przyznanie świadczenia, w tym: imię, nazwisko, miejsce zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, numer PESEL oraz dane dzieci pozostających na utrzymaniu osoby, występującej z wnioskiem, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, stan cywilny, obywatelstwo, płeć oraz numer PESEL.

Ośrodek w większości spraw samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwalał weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), który udostępniał dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwiał weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN), który pozwalał zweryfikować, czy dana osoba posiada ważne orzeczenie o niepełnosprawności.

W pozostałych sytuacjach niezbędne dokumenty dołączane były przez osoby wnioskujące. Oprócz zaświadczeń lub oświadczeń stwierdzających wysokość uzyskanych dochodów strony dołączały dokumenty stwierdzające ich tożsamość, skrócone lub zupełne odpisy aktów urodzenia dzieci, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, prawomocne orzeczenia sądu orzekające rozwód lub separację oraz orzeczenia sądu zasądzające alimenty na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną.

W przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku dołączone były dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie. W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne w aktach sprawy znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające faktyczną wysokość otrzymanych świadczeń. W przypadku, gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej

w wyroku sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

Dochód ustalany był w sposób prawidłowy. Jedynie w sprawie nr 1 (A.A.) stwierdzono, iż pracownik błędnie odczytał wysokość składki zdrowotnej ze złożonego przez stronę oświadczenia. Omyłka nie miała wpływu na prawo do pomocy.

W skontrolowanych decyzjach w sposób prawidłowy określano jej składniki. Decyzje zawierały oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygniecie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do jej wydania. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc, okres oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenie wychowawcze przyznawano i wypłacano w kwocie 500 zł miesięcznie na dziecko, do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia. Kwotę świadczenia przysługującą za niepełny miesiąc ustalano dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnożono przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrąglano do 10 groszy w górę. W przypadku, gdy uprawnienie do pomocy przysługiwało za niepełny miesiąc kalendarzowy w decyzjach wskazywano kwotę należnego świadczenia za daną część miesiąca, oraz okres, za jaki świadczenie przysługiwało. Wydawane decyzje przyznające świadczenia były natychmiast wykonalne. Decyzje administracyjne wydawano w terminie a sposób ich doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

Oświadczenia stron o dochodach oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w niej klauzuli następującej treści: *„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia."*

Stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 50 (K.S.-B.) decyzją Nr ŚR/022589/532/06/16 z dnia 11.07.2016 r. i Nr ŚR/032436/532/08/16 z dnia 30.08.2016 r. przyznano Pani K.S.- B. prawo do świadczenia wychowawczego na dwoje dzieci w wysokości po 500 zł miesięcznie na każde dziecko. W związku z powzięciem informacji o wydatkowaniu środków niezgodnie z celem, uwzględniając zapis art. 9 ustawy, zobowiązujący organ właściwy do przekazywania

należnych osobie świadczeń wychowawczych w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług, w dniu 1.12.2016 r. wszczęto postępowanie w przedmiocie zmiany formy wypłaty świadczeń z pieniężnej na rzeczową. Zawiadomienie doręczono w dniu 19.12.2016 r. W dniu 16.12.2016 r. wydano 2 decyzje zmieniające formę wypłaty świadczeń z pieniężnej na rzeczową. W aktach sprawy nie utrwalono pisemnie, w formie adnotacji, faktu zmiany formy wypłaty świadczeń, zgodnie z obowiązującą na podstawie art. 14 Kodeksu postępowania administracyjnego zasadą pisemności postępowania administracyjnego. Dodatkowo art. 72 k.p.a., nakazuje organom administracji publicznej z czynności, które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, sporządzać adnotacje podpisane przez pracownika, który dokonał tych czynności.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„18 października 2016 roku wpłynęło do Działu Świadczeń pismo z Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z wnioskiem o przydzielenie asystenta rodziny Pani S.-B. oraz rozważenie zmiany wypłaty świadczenia wychowawczego na rzeczową lub opłacania usług. 19 października zwróciliśmy się do Kierownika Zespołu Terenowej Pracy Socjalnej z prośbą o przeprowadzenie wywiadu na podstawie art. 15 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Celem przeprowadzenia wywiadu było sprawdzenie, czy świadczenia wychowawcze są wydatkowane zgodnie z ich przeznaczeniem, czy nie są marnotrawione.

Wywiad środowiskowy wpłynął do Działu 4 listopada 2016 r., pracownik socjalny potwierdził informacje, że świadczenia są wydatkowanie niezgodnie z przeznaczeniem. Pani S.-B. została wezwana w celu ustalenia zasad wypłaty świadczeń.

1 grudnia 2016 r. zostało wszczęte postępowanie w przedmiocie zmiany formy wypłaty świadczeń z pieniężnej na rzeczową.

Pani K.S.-B. stawiła się w tutejszym Dziale z dwójką małych dzieci po wszczęciu postępowania, na początku grudnia. Została poinformowana w jakim celu została wezwana. W rozmowie zgodziła się z wnioskami pracownika socjalnego, opowiadała o swojej sytuacji (...). Poprosiła, aby wypłacić jej świadczenie wychowawcze przed świętami. Nie została wtedy sporządzona adnotacja urzędowa. Nie podpisała zawiadomień o wszczęciu postępowania, ponieważ zostały one już wysłane pocztą na adres zamieszkania.

W dniu 16 grudnia 2016 r. podpisałam dwie decyzje zmieniające formę wypłaty na rzeczową (...)".

(dowód: akta kontroli, str. 27)

2. Efektywność realizacji zadania.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu otrzymał w 2016 r. dotację z budżetu państwa na realizację ustawy w kwocie 183 600 494 zł, w tym na wdrożenie ustawy 617 900 zł oraz 260 983,86 zł na wydatki inwestycyjne. Poniesione w tym okresie wydatki na wdrożenie ustawy wyniosły 64 708 zł, z czego 525 zł to wydatki na wynagrodzenie osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Ponadto w 2016 r. z dotacji celowej z budżetu państwa wydatkowano na obsługę świadczeń kwotę 3 549 094 zł, w tym, na wydatki bieżące 3 288 111 zł, z czego na wynagrodzenie osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę 2 501 452 zł oraz na wynagrodzenie osób zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej 99 433 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu terminowo rozpatrzył skontrolowane w jednostce wnioski, natomiast w 3 sprawdzonych sprawach w przypadku złożenia wniosku w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy tj. 1.04.2016 r. wypłata świadczenia nastąpiła po upływie 3 miesięcy licząc od dnia złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.

W pozostałych sprawach świadczenie wychowawcze wypłacane było nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który przyznana została pomoc, a w przypadku złożenia wniosku po 10. dniu miesiąca, świadczenie wychowawcze za dany miesiąc wypłacane było najpóźniej do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

W celu skutecznej i terminowej realizacji zadania w Ośrodku, w związku wejściem w życie ustawy w Dziale Świadczeń został powołany Zespół Świadczeń Wychowawczych, który składał się z 49 nowoprzyjętych pracowników oraz 10 pracowników doświadczonych, zajmujących się dotychczasowo świadczeniami rodzinnymi i alimentacyjnymi. Dodatkowo do realizacji zadań przyjętych zostało 30 stażystów w ramach podpisanej umowy z Powiatowym Urzędem Pracy. Przeszkoleni wewnętrznie zostali wszyscy pracownicy działu oraz wybrani pracownicy socjalni, tak, aby mogli oni w ramach pracy socjalnej pomagać wypełniać wnioski swoim podopiecznym.

Dodatkowo, aby dotrzeć do wszystkich rodzin zainteresowanych złożeniem wniosku na stronie Urzędu Miejskiego oraz Ośrodka została umieszczona lista wszystkich punktów, gdzie przyjmowano wnioski, godziny ich otwarcia i wykaz wymaganych dokumentów. Informacje te umieszczone zostały również na plakatach, które udostępniono we wszystkich siedzibach Ośrodka, a także żłobkach i przedszkolach. Również prasa, radio i telewizja komunikowały o punktach składania wniosków.

Na terenie Wrocławia wnioski można było składać w:

- Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, ul. Strzegomska 6, od 7:30 - 15:30,
- Dziale Świadczeń Ośrodka, ul. Hubska 30-32, od 7:30 - 20:00 do czerwca 2016 r., następnie w poniedziałki, wtorki, środy, piątki od 7:30 - 15:30 oraz w czwartki od 7:30 - 16:30,
- Zespole Świadczeń Wychowawczych, ul. Namysłowska 8, od 7:30 - 20:00,
- Dziennym Domu Pomocy „Pogodna Jesień", ul. Litewska 20, od 8:00 - 15:30,
- Zespole Terenowym Pracy Socjalnej Nr 1, Plac Legionów 4-5, od 7:30 - 15:30,
- Zespole Terenowym Pracy Socjalnej Nr 2, ul. Średzka 42, od 7:30 - 15:30,
- Zespole Terenowym Pracy Socjalnej Nr 3, ul. Nowowiejska 102, od 7:30 - 15:30,
- Zespole Terenowym Pracy Socjalnej Nr 4, ul. Oficerska 9a, od 7:30 - 15:30,
- Zespole Terenowym Pracy Socjalnej Nr 5, ul. Kniaziewicza 29a, od 7:30 - 15:30,
- Zespole Terenowym Pracy Socjalnej Nr 6, ul. Braniborska 6/8, od 7:30 - 15:30,
- Zespole Terenowym Pracy Socjalnej Nr 7, Plac Świętego Macieja 19, od 7:30 - 15:30,
- CPSR, ul. Strzegomska 7, w poniedziałki wtorki, środy i piątki od 7:30 - 15:30 oraz czwartki od 9:00 - 17:00,
- Ośrodku Wsparcia, ul. Reymonta 8, od 7:30 - 15:30.

Ponadto w siedzibie Urzędu Miejskiego przy ul. Gabrieli Zapolskiej 4 oraz ul. Kotlarskiej 41 uruchomiono dwa punkty przyjmowania wniosków, czynne w godzinach pracy urzędu. Dodatkowo powołano 12 „zespołów mobilnych", których zadaniem było przyjmowanie wniosków w żłobkach i przedszkolach, łącznie w 119 placówkach.

Na terminowość wydawania decyzji oraz wypłaty świadczeń ogromny wpływ miała organizacja pracy jednostki. Pracownicy wykonywali swoje obowiązki na dwie zmiany, od 6:30 - 21.30 od kwietnia do czerwca oraz od 7:30 - 20:00 od lipca do września. Ponadto w okresie od maja do połowy lipca podejmowano pracę w soboty.

Sprawne przyjmowanie wniosków i ich rozpatrywanie odbywało się również dzięki systemowi komputerowemu oraz możliwości samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego.

Stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawach:
   - nr 41 (K.P.) na wniosek złożony w dniu 30.04.2016 r. decyzją Nr ŚR/023855/532/07/16 z dnia 29.07.2016 r. ustalono prawo do świadczenia wychowawczego od 1.04.2016 r. do 30.09.2017 r.; wpłata świadczenia nastąpiła w dniu 2.09.2016 r.

- nr 55 (A.K.) na wniosek z dnia 31.05.2016 r. decyzja Nr ŚR/024890/532/07/16 z dnia 7.07.2016 r. ustalono prawo do świadczenia wychowawczego od 1.04.2016 r. – 30.07.2017 r.; wypłata świadczenia nastąpiła w dniu 9.09.2016 r.
- nr 57 (L.K.) ustalono prawo do świadczenia wychowawczego decyzją Nr ŚR/025013/532/07/16 z dnia 8.07.2016 r. od 1.04.2016 r. – 30.07.2017 r.; wypłata świadczenia nastąpiła w dniu 10.08.2016 r.

tj. po upływie 3 miesięcy licząc od dnia złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.

Zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy w przypadku złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, prawo do świadczenia wychowawczego ustala się począwszy od dnia wejścia w życie ustawy, a wypłata świadczenia wychowawczego następuje w terminie 3 miesięcy licząc od dnia złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami (art. 49 ust. 2 ustawy).

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W przypadku wymienionych wyżej klientów wyplata świadczeń nastąpiła po upływie 3 miesięcznego terminu od złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.

W pierwszych trzech miesiącach funkcjonowania programu do MOPS Wrocław wpłynęło 34 tysiące wniosków – w skali kraju to jedna z największych liczb. Bardzo często były to wnioski niekompletne, błędnie wypełnione, co wymagało dodatkowego postępowania wyjaśniającego. Do tego nakładały się bardzo duże problemy z funkcjonowaniem Empatii, błędne dane pozyskiwane z Empatii, a także całkowite przerwy w jej funkcjonowaniu (całości lub poszczególnych modułów niezbędnych do weryfikacji wniosków). Na przykład w pierwszym okresie funkcjonowania programu na odpowiedź z ZUS pracownik oczekiwał średnio 24 godziny.

Dodatkowo pragnę zaznaczyć, że w momencie spiętrzenia się ogromnej ilości wniosków priorytetowo były traktowane wnioski składane z kryterium dochodowym – na pierwsze i kolejne dzieci a także rodziny wielodzietne (z trojgiem i większą ilością dzieci). Była to duża grupa rodziców (około 1/3 wniosków), którym ta pomoc była najbardziej potrzebna.

W wymienionych na wstępie trzech sprawach nie wpłynęły skargi na działania pracowników MOPS".

(dowód: akta kontroli, str.29)

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenie:

1. Czynności organu administracji publicznej, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, utrwalać w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika, który dokonał tych czynności.
   Podstawa prawna: art. 72 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 23, ze zm.).
   Termin wykonania: na bieżąco.

Jednocześnie mając na uwadze zapis art. 49 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, który w odniesieniu do nowo składanych wniosków nie znajduje zastosowania, odstępuję od wydania zalecenia w zakresie terminowości wypłacania świadczeń w oparciu o powyższy zapis.

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Dyrektor jednostki podlegającej kontroli, drugi – Prezydent Wrocławia, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Ewa Oleniacz
KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej

Do wiadomości:
1. Pan Rafał Dutkiewicz
   Prezydent Miasta Wrocławia
2. a/a